

ВОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 022389 21 Кж 5
Бања Лука, 02.12.2021. године

У ИМЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ!

Врховни суд Републике Српске, у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија, Обрена Бужанина, као предсједника вијећа, Горане Микеш и Даниеле Миловановић, као чланова вијећа, уз судјеловање записничара Софије Рибих, у кривичном предмету против оптуженог М.Х., због кривичног дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. Кривичног законика Републике Српске, у стицају са кривичним дјелима принуда из члана 141. став 2. у вези са ставом 1., недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. истог закона, одлучујући о заједничкој жалби бранилаца оптуженог, адвоката В.М. Ћ. из С. и Г.Н. из Д., изјављеним против пресуде Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, број 11 0 К 022389 20 К 3 од 12.4.2021. године, након одржане сједнице вијећа, којој су присуствовали оптужени и његов бранилац, адвокат В.Ћ. из С., а у одсуству, уредно обавјештеног републичког јавног тужиоца Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, донио је дана 02.12.2021. године,

ПРЕСУДУ

Одбија се, као неоснована, жалба бранилаца оптуженог М.Х., и потврђује пресуда Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, број 11 0 К 022389 20 К 3 од 12.4.2021. године.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, број 11 0 К 022389 20 К 3 од 12.4.2021. године, оглашен је кривим оптужени М.Х., због кривичног дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. Кривичног законика Републике Српске (у даљем тексту: КЗ РС), за које му је утврђена казна затвора у трајању од 10 (десет) година, у стицају са кривичним дјелима принуда из члана 141. став 2. у вези са ставом 1. истог закона,

за које му је утврђена казна затвора у трајању од 5 (пет) мјесеци, недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 4 (четири) мјесеца и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. истог закона, за које му је утврђена казна затвора у трајању од 2 (двје) године, па је примјеном одредбе члана 56. став 2. тачка 3. КЗ РС, осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година. На основу одредбе члана 59. КЗ РС, у изречену јединствену казну затвора урачунато је вријеме проведено у притвору почев од 10.03.2018. године, па надаље. На основу одредбе члана 76. став 1. и 2. КЗ РС, оптуженом је изречена мјера безбједности обавезно лијечење од зависности, која ће се проводити у установи за извршење казне затвора. На основу одредбе члана 207. став 8. КЗ РС, од оптуженог је одузета супстанца која је проглашена за опојну дрогу и то: пластифициране врећице садржаја опојне дроге спид: 89,795 грама, 46,085 грама, 2,434 грама и 0,912 грама. На основу одредбе члана 385. став 1. Закона о кривичном поступку Републике Српске (у даљем тексту: ЗКП РС), од оптуженог је трајно одузета супстанца која је проглашена за опојну дрогу и то: зелена биљна материја у количини од 0,643 грама, која представља опојну дрогу „cannabis“. На основу одредбе члана 361. став 5. КЗ РС, од оптуженог је одузето 9 комада пиштољске муниције, метака калибра 7,62x25 мм. На основу члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећени Н.С., А.З. и З.Г., са имовинскоправним захтјевом, упућени су на парницу. На основу одредбе члана 99. став 1. ЗКП РС, у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) истог закона, оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, у износу од 2.306,80 КМ и паушал у износу од 150,00 КМ.

Наведена пресуда је донесена у поновљеном поступку, након што је Врховни суд Републике Српске, Посебно вијеће за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, рјешењем број 11 0 К 022389 20 Кж 4 од 27.10.2020. године, уважио жалбе републичког јавног тужиоца, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала и бранилаца оптуженог, укинуо пресуду Окружног суда у Бањој Луци, Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, број 11 0 К 022389 19 К 2 од 25.02.2020. године, те предмет вратио првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене пресуде, благовремено, заједничку жалбу су изјавили браниоци оптуженог, адвокати В.Ћ. из С. и Г.Н. из Д., због повреде Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, битне повреде одредаба кривичног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, те повреде Кривичног закона, са приједлогом да се жалба уважи и побијана пресуда укине.

Одговор на жалбу, није поднесен.

У сједници Посебног вијећа за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала овог суда, која је одржана у смислу одредбе члана 318. став 4. ЗКП РС, у одсуству, уредно обавјештеног републичког јавног тужиоца, бранилац оптуженог, адвокат В.Ћ. је изложио жалбу, остајући код приговора и приједлога. Оптужени је подржао излагање свог браниоца, у цјелости.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде из слиједећих разлога:

Нису основани аргументи жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је, у поступку доношења побијане пресуде, повријеђено право на правично суђење из члана 6. став 1. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенције). Наиме, из одредбе члана 37. ЗКП РС, којом су прописани разлози за изузеће судија у кривичном поступку (нити било које друге, релевантне одредбе цитираног закона), не произилази да судије, који су били у саставу вијећа које је разматрало и прихватило споразум о признању кривице и учествовали у доношењу одлуке у поступку који је раздвојен и вођен против саоптужених, морају бити изузети из поступка према осталим саоптуженим. Такав став је садржан у бројним одлукама Уставног суда Босне и Херцеговине, међу којима је и одлука број 5555/14 од 18 јула. 2017. године. Ради тога, а супротно аргументима из жалбе, чињеница да су, у саставу судећег вијећа које је донијело побијану пресуду, учествовали и судије Пана Гаврић и мр Срђан Форца, који су учествовали у доношењу пресуде у поступку који је раздвојен против саоптуженог Б.Ћ. (закључио споразум о признању кривице), не предстаља разлог за изузеће тих судија претресног вијећа у поступку против оптуженог М.Х.. Та околност сама за себе, без других важних разлога, не доводи у разумну сумњу непристрасност судећег вијећа у овом предмету, због чега су неосновани жалбени приговори да је, у поступку доношења побијане пресуде, повријеђено право на правично суђење из члана 6. став 1. Конвенције.

Надаље, нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је побијана пресуда донесена уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и к) ЗКП РС, те члана 311. став 2. у вези са чланом 14., чланом 295. став 1. и 2. и чланом 304. став 7. ЗКП РС. Наиме, принцип једнакости странака из одредбе члана 14. ЗКП РС, који обухвата једнак процесни положај странака у погледу могућности извођења доказа на главном претресу, супротно тврдњама из жалбе, није повријеђен у поступку који је претходио доношењу побијане пресуде. Прихваћени су доказни приједлози одбране (наведени на страни 8. пресуде), па сама чињеница да, првостепни суд, није уважио приједлог одбране за реконструкцију догађаја, не даје основа за тврдње жалбе о повреди члана 14. ЗКП РС. Осим тога, у смислу члана 304. став 7. ЗКП РС, дати су у побијаној пресуди разлози којима се суд руководио за одбијање тог доказног приједлога одбране и реконструкцију. Цијенећи наведено и право суда да одбије извођење доказа, када оцијени да је понуђени доказ непотребан, садржано у одредби члана 278. став 2. ЗКП РС, те чињеницу да су, у побијаној пресуди, образложени разлози којима се суд руководио за такву одлуку, то су без основа приговори, изнесени у оквиру наведених битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачке г) и к) ЗКП РС, те приговори којима се указује на повреду принципа једнакости из члана 14. ЗКП РС. У контексту наведеног, те чињенице да су спроведени докази оцијењени појединачно и у међусобној повезаности, уз образложење које је детаљно и јасно, без основа су приговори о битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. у вези са чланом 295. став 1. и 2. и чланом 304. став 7. ЗКП РС. Правилност и ваљаност такве одлуке, са аспекта утврђења одлучних

чињеница, овај суд је испитао у оквиру жалбених приговора којима се оспорава правилност и потпуност чињеничне основе побијане пресуде.

Нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС. Наиме, чињенични опис радњи извршења, онако како је дат у изреци побијане пресуде, потпуно је јасан и садржи опис реалне дјелатности оптуженог, који одређује његов психички однос према дјела у цјелини, дакле и према последици. У тако датом чињеничном опису објективних радњи, јасно су уграђени и елементи свјести и воље, што све заједно дефинише битне елементе бића кривичних дјела, за која је оптужени оглашен кривим побијаном пресудом. Овако конципирана изрека, у свему је усклађена са разлозима датим у образложењу побијане пресуде о свим одлучним чињеницама, на којима је заснован закључак о кривици оптуженог за сва дјела извршена у стицају. Ради тога су неосновани аргументи из жалбе и тврдња да је изрека побијане пресуде неразумљива и противријечна разлозима, те да су изостали разлози о одлучним чињеницама и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

У вези са наведеним, супротно аргументима из жалбе, у побијаној пресуди су дати разлози у оцјени исказа свједока А.З. и Н.С., полицајца ПС Д., како појединачно, тако и у међусобној повезаности, са закључком да су ти искази, у свим битним чињеницама, међусобно подударни. Одређене несагласности, на којима потенцира жалба, у оспоравању њихове вјеродостојности, и у вези са тим, по виђењу жалбе, изостанку разлога за те чињенице, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, нису од оног значаја који им даје жалба, у самој динамици развоја критичног догађаја. Наиме, ови свједоци сагласно потврђују чињенице и околности које су, након њиховог доласка испред фудбалског стадиона „Г.“ у насељу О., на подручју Града Д. и поступања, као овлаштених службених лица, претходиле бјекству оптуженог, гдје је оптужени, заједно са осуђеним Б.Ћ., конзумирао опојну дрогу спид (постављену на таблету, на хауби возила), након чега се дао у бјекство на трибине стадиона. Сагласност њихових исказа се односи и на опис њихове међусобне удаљености у вријеме потјере за оптуженим на стадиону, те удаљености од оптуженог у моменту када он пуца из пиштоља у њиховом правцу.

Слиједом наведеног, опис чињеница и околности које се односе на правац пуцања из пиштоља у оштећене, и то у „њиховом правцу“ или у „равнини њихових тијела“, затим времена датог упозорења од стране овлаштених службених лица, („стој пуцаћу“), као и времена када је оптужени репетирао пиштољ (како то тврди свједок Н.С.) или је оптужени метак убацио у цијев пиштоља док се још налазио у возилу заједно са Б.Ћ. (како то потврђује овај свједок), нису таквог значаја да воде закључку да су ови искази свједока међусобно противријечни у одлучним чињеницама, нити представљају прихватљиву основу за тврдње жалбе да је, у том правцу, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, у побијаној пресуди изостала оцјена њихових исказа. У вези са наведеним, и у односу на противријечност исказа оптуженог, који, у свом исказу оспорава да је, критичне прилике, пуцао из пиштоља, те свједока А.З. и Н.С. (који те одлучне чињенице у својим исказима, сагласно, потврђују), дати су разлози у побијаној пресуди, у смислу одредбе члана 304. став 7. ЗКП РС, као и разлози у оцјени исказа свједока Б.Ћ., у оном дијелу у којем нису прихваћени.

Надаље, чињеница да, приликом увиђаја на лицу мјеста, није пронађена чаура која потиче од метка испалењог из пиштоља оптуженог (непознате марке и калибра), сама за себе и у повезаности са другим доказима, супротно аргументима из жалбе, не доводи у сумњу вјеродостојност исказа свједока А.З. и Н.С., полицајца ПС Добој, у цјелини, па тиме ни у дијелу тврдњи да је оптужени, бјежећи од њих, испалио један метак у њиховом правцу. Деформисани фрагмент кошуљице зрна, пронађен на лицу мјеста приликом увиђаја (у унутрашњости фудбалског стадиона), који није био подобан за вјештачење, како је то појаснио вјештак балистичке струке Бруно Фрањић и друга чаура (пронађена испред улаза стадиона), а која припада метку испалењом из пиштоља полицајца Н.С. (у накнадном „хрвању“ и савладавању Б.Ћ.), не дају основа за тврдње жалбе, да је само полицајац Суљић „пуцао два пута“.

О свему томе су, кроз оцјену субјективних доказа и материјалних, пронађених приликом увиђаја на лицу мјеста, дати ваљани разлози у побијаној пресуди, које овај суд прихвата, у цјелости.

Надаље, у оцјени налаза и мишљења вјештака, неуропсихијатра др Ратка Ковачевића, дати су разлози у побијаној пресуди, како у односу на основни налаз и допуну, тако и изјашњење вјештака на главном претресу од 06.4.2021. године. Образлаже се да је вјештак, у основи, остао код закључака који се односе на битно смањену могућност схватања дјела и управљања поступцима код оптуженог у вријеме извршења дјела (тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС) и таквог психичког стања, узрокованог дугогодишњим конзумирањем опојних дрога, да се оптужени кретао на два колосјека, али ипак „у реалитету“, да је код оптуженог, усљед наведених психичких поремећаја, била смањена могућност коректног опажања, а тиме и препознавања људи и да се као вјештак, не може изјаснити у погледу функције вида, обзиром да је то неуролошка функција, да након упозорења полиције, оптужени није имао јасан доживљај реалности, али се кретао у реалитету, да је вјештак кориговао дио ранијег налаза у дијелу закључка да оптужени „није био у могућности да предузима прецизне радње у које спада и баратање оружјем“, појашњењем да је, у таквом стању могуће да употреби оружје. Дајући разлоге у оцјени налаза вјештака, у оном дијелу који се односи на функцију опажања код постојања наведеног психичког поремећаја, па тиме и могућности препознавања људи, побијана пресуда цијени и образлаже чињеницу да се вјештак јасно изјаснио да је чуло вида неуролошка, а не психолошка функција (што није предмет психијатријског вјештачења, како је вјештак изјавио на главном претресу), и да се оптужени, у релевантном времену, кретао у реалитету, а затим те чињенице довео у везу са понашањем оптуженог када се дао у бјекство након наилазка полицајца, да је на пункту видио да се ради о полицији, да се „нешто домунђава“, како је то потврдио у свом исказу. Из наведеног, а према разлозима побијане пресуде, првостепени суд није прихватио приговор одбране да код оптуженог, критичне прилике, није постојала свијест да се ради о овлаштеним службеним лицима, ради чега су без основа аргументи жалбе, којима се, у сегменту свјесне компоненте умишљаја у односу на квалификаторну околност кривичног дјела тешко убиство из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, а у вези са налазом вјештака др Ратка Ковачевића, указује на изостанак разлога о одлучним чињеницима и тиме битној повреди одредба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

У оквиру исте битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, супротно аргументима из жалбе, у побијаној пресуди су дати разлози, којима се суд руководио у оцјени општих правила о одмјеравању казне, кроз оцјену свих околности које утичу на висину казне затвора, затим разлоге за изречену мјеру безбједности обавезног лијечења од зависности, у смислу одредбе члана 76. став 1. и 2. КЗ РС, прихватајући и позивајући се на налаз вјештака неуропсихијатра др Ратка Ковачевића. Дати су и разлози у погледу имовинскоправног захтјева, на начин да су оштећени, у овом праву упућени на парницу, а све у смислу одредбе члана 108. став 3. ЗКП РС. Дати су и разлози за одлуку о трошковима кривичног поступка, у смислу одредбе члана 99. став 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС, са образложењем структуре тих трошкова, ради чега су без основа приговори жалбе да су, у овом дијелу побијане пресуде, изостали разлози о одлучним чињеницама и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

Нису основани аргументи из жалбе и тврдња да је побијеном пресудом повријеђен принцип *reformatio in reus*, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП РС. Наиме, у потпуности прихватајући чињенични опис и правну квалификацију из првобитне оптужнице, првостепеном пресудом од 15.02.2019. године, оптужени је оглашен кривим због стицаја кривичних дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, принуда из члана 141. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. КЗ РС и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС, за која дјела је осуђен на јединствену казна затвора у трајању од 14 (четрнаест) година, која пресуда је, у поступку по жалби бранилаца оптуженог, рјешењем овог суда од 16.10.2019. године, укинута и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку, првостепеном пресудом од 25.02.2020. године, оптужени је оглашен кривим због стицаја истих кривичних дјела, с тим да је, у односу на кривично дјело принуде, оглашен кривим за основни облик тог кривичног дјела из члана 141. став 1. КЗ РС, за која дјела је осуђен на јединствену казна затвора у трајању од 13 (тринаест) година, која пресуда је, уважавањем жалби републичког јавног тужиоца, Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала Бања Лука и бранилаца оптуженог, укинута рјешењем овог суда од 27.10.2020. године, и предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење. У поновном поступку, у односу на кривично дјело принуде из члана 141. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, и прихватајући измјену оптужнице, у изреци побијане пресуде, поред датог чињеничног описа објективних радњи оптуженог „...иза појаса извадио пиштољ, усмјерио га у правцу тијела оштећеног З.Г....“ и захтјевом да овај учини конкретну радњу „...да возилом заобиђе полицијски пункт..“, само је прецизирана једна од алтернативно прописаних радњи извршења тог квалификованог облика кривичног дјела (пријетња убиством), и у том правцу усклађени разлози пресуде за ову одлучну чињеницу. Дакле, поред првобитног чињеничног описа радњи, које, несумњиво, манифестују пријетњу за живот оштећеног, како по интензитету, тако и употребљеном средству принуде (пиштољ, усмјерен у тијело оштећеног), уношењем у изреку побијане пресуде ријечи „пријетећи на тај начин да ће га лишити живота“, није повријеђен принцип *reformatio in reus*, како се то тврди у жалби, у оквиру битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка ј) ЗКП РС.

У односу на кривично дјело принуде из члана 141. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, те кривична дјела недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. КЗ РС и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. истог закона, у поступку доношења побијане пресуде, није повријеђен принцип *reformatio in peius*, прописан одредбом члана 321. ЗКП РС, како се то тврди у жалби и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка j) ЗКП РС. Наиме, побијаном пресудом (у погледу правне квалификације ових дјела и чињеничним описом који одражава исту криминалну дјелатност), оптужени је оглашен кривим за стицај истих кривична дјела као и ранијом првостепеном пресудом (од 15.02.2019. године, која је укинута само по жалби одбране), те му је изречена мања јединствена казна затвора, ради чега се повреда наведеног принципа, супротно аргументима из жалбе, не може успоставити на разлозима из образложења раније првостепене пресуде, који се односе на сегмент вољне компоненте умишљајног поступања оптуженог (у том дијелу, а због противријечности изреке и разлога, је била укинута ранија првостепена пресуда од 15.02.2019. године).

Нису основани аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је побијана пресуда заснована на незаконитом доказу, и тиме почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС. Наиме, у чињеничном опису из изреке побијане пресуде, конкретизирана је врста опојне дроге, коју је оптужени, критичне прилике, конзумирао заједно са Б.Т., и посједовао ради даље неовлаштене продаје. Јасно је наведено да се ради о синтетичкој опојној дроги спид, која се налази на Попису психотропних твари под редним бројем 1. Табела II („Службени гласник БиХ“, број 8/06, са измјенама), запакована у четири пластифициране врећице, а према записнику о увиђају ПУ Добој број 03/1-89/18 од 09.3.2018. године (траг обиљежен бројем 6), та опојна дрога (бијела прашкаста материја, која асоцира на опојну дрогу спид), запакована у четири пластифициране врећице је пронађена у спортској торбици марке „Adidas“, коју је оптужени одбацио када се дао у бјекство, након наиласка овлашћених службених лица, А.З. и Н.С., а која је пронађена и изузета приликом увиђаја на лицу мјеста. Како се не ради о предметима који су привремено одузети у смислу одредбе члана 134. ЗКП РС, то су неосновани приговори жалбе да је отварање и преглед привремено одузетих предмета (без писуства оптуженог и браниоца), извршен супротно одредби члана 135. став 2. ЗКП РС, и да се, у смислу одредбе члана 10. ЗКП РС, на доказима пронађеним у наведеној спортској торбици, не може заснивати побијана пресуда. Осим тога, нека друга врста опојне дроге (осим спида), која се налази на наведеној Листи опојних дрога, психотропних супстанци биљака из којих се може добити опојна дрога и прекурсора, није садржана у чињеничном опису изреке побијане пресуде (нити је била садржана у диспозитиву оптужнице).

Ради тога су без основа аргументи из жалбе, изнесени у прилог тврдњи да је зелена биљна материја која својим изгледом асоцира на опојну дрогу „марихуана“ (брuto масе 0,726 грама), која је пронађена приликом увиђаја у простору за пепељару код мјењача у возилу оптуженог (траг број 12. записника о увиђају), незаконито прибављен доказ, јер није било одговарајуће наредбе за претрес предметног возила, нити наредбе за премјештање тог возила са лица мјеста и да је, заснивањем побијане пресуде на том доказу, почињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка з) ЗКП РС.

Аргументима изнесеним у жалби, не може се оспорити правилност чињеничних утврђења и закључак побијане пресуде да је оптужени, починио кривична дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, у стицају са кривичним дјелима принуда из члана 141. став 2. у вези са ставом 1., недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. истог закона.

Чињенична утврђења побијане пресуде, супротно наводима из жалбе, по оцјени овог суда су потпуна и правилна. Заснована су на бројним доказима изведеним на главном претресу пред првостепеним судом, који су детаљно изнесени у образложењу побијане пресуде и оцјењени на начин који прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС.

Таквим приступом у оцјени доказа изведен је и коначан, а по оцјени овог суда, правилан закључак да је оптужени покушао лишити живота А.З. и Н.С., службена лица ПУ Добој при вршењу послова безбједности, и тиме починио кривично дјело тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС.

Искази свједока, А.З. и Н.С., супротно аргументима из жалбе, сагласни су у одлучним чињеницама и тврдњи да су, критичне прилике, као службена лица ПС Дервента, вршили послове обиласка релевантног подручја, да су приласком мјеста главне капије фудбалског стадиона „Г.“ у насељу О., на подручју Града Д., уочили два лица, а непосредним приближавањем тим лицима, свједок С. је препознао оптуженог, за којим је расписана потјерница због бјекства са издржавања казне, које информације је рекао и З., да је оптужени, примјетивши њихов долазак, из торбице извадио пиштољ и почео бјежати на трибине стадиона, а они се дали у потјеру за њим, да је оптужени, када су га већ сустигли, држећи пиштољ у десној руци, испалио један метак у њиховом правцу, након чега су они обуставили потјеру за њим.

Одређене несагласности у њиховим исказима, које се наглашавају у жалби (пуцао у њиховом правцу, или равнини њихових тијела, вријеме када је услиједило упозорење оптуженом да стане, да ће они пуцати, вријеме када је репетирао пиштољ), не могу довести у сумњу вјеродостојност исказа свједока А.З. и Н.С. у цјелини, јер се те разлике, не односе на одлучне чињенице, а разлике у томе да ли је оптужени „нишанио“ у њиховом правцу, или је то само „претпоставка“ свједока С. (дата у унакрсном испитивању), на чему инсистира жалба, нису од значаја, обзиром на утврђен облик виности оптуженог (евентуални умишљај), као психички однос према дјелу и посљедици (на коју пристаје). Коначно, искази свједока А.З. и Н.С., како појединачно, тако и у међусобној повезаности, нису компромитовани другим доказима изведеним на главном претресу, па ни исказом свједока Б.Ћ., који је, у цијелој динимици развоја догађаја, остао испред улаза у стадион.

Исказе наведених свједока, правилно цијени првостепени суд, те у цјелокупном понашању оптуженог критичне прилике, правилно утврђује његов психички однос према дјелу у цјелини, дакле, и према посљедици и о томе даје ваљане разлоге у побијаној пресуди, налазећи да је оптужени био свјестан да

таквим својим радњама може изазвати смрт оштећених, као службених лица, и на такву посљедицу пристао. Тиме је, и по оцјени овог суда, критичне прилике, оптужени поступао са евентуалним умишљајем. За другачији закључак у погледу психичког односа оптуженог према дјелу у цјелини, дакле и посљедици, супротно аргумензима из жалбе, нема мјеста у спроведеним доказима.

Слиједом наведеног, чињенично стање је потпуно и правилно утврђено и правилно је примјењен Кривични закон, када су радње оптуженог из изреке побијане пресуде, у односу на оштећене, А.З. и Н.С., службена лица ПУ Добој, квалификоване као кривично дјело тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, ради чега су жалбени приговори о повреди Кривичног закона, са аспекта правне квалификације дјела, неосновани.

Правилност чињеничних утврђења побијане пресуде, у односу на кривично дјело принуде из члана 141. став 2. КЗ РС, супротно приговорима изнесеним у жалби, су потпуна и правилна. Заснована су на исказима свједока З.Г., таксисте који је (након догађаја на стадиону) примио оптуженог, као путника, затим свједока С.С. која је, на захтјев оптуженог позвала таксисту, те свједока С.Ђ. и И.Н. службених лица ПУ Добој, који су били на контролном пункту полиције, у циљу проналаска лица који је на стадиону пуцао на патролу полиције и лишавања слободе, обзиром да је за оптуженим била расписана потјерница. Наведени докази су оцјењени на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, и таквим приступом у оцјени доказа, изведен је правилан закључак да је оптужени, на начин описан у изреци побијане пресуде, починио кривично дјело принуде из члана 141. став 2. КЗ РС.

Правилном оцијеном исказа наведених свједока, правилно су утврђене све одлучне чињенице, јер свједок З.Г., потврђује да је оптужени, док су се налази у возилу и непосредно прије наилаaska на полицијски пункт, иза појаса извадио пиштољ, усмјерио га у правцу „његовог стомака“ и захтјевао да возилом заобиђе пункт, гдје су се већ налазили полицајци са дугим цијевима, а затим и наредио да напусти возило, након чега оптужени, у конкретним околностима, се премјестио на мјесто возача, нагло заобишао пункт и наставио вожњу према мјесту Р., а полицијски службеник С.Ђ. у правцу такси возила испалио једна хитац из аутоматске пушке. Наведене радње оптуженог, несумњиво, одражавају озбиљну пријетњу по угроженост живота оштећеног, како по интензитету, тако и употребљеном средству принуде, у чему се манифестују сви битни елементи предметног кривичног дјела принуде из члана 141. став 2. КЗ РС, како се то правилно образлаже у побијаној пресуди.

Тврдње жалбе да је свједок З.Г., из свог такси возила изашао због могућег „обрачуна“ оптуженог и полиције, који прилазе са „оружјем на готовс“ и да возило није у слободном притежању оптуженог јер је у колони, немају основу у изведеним доказима, јер је озбиљна пријетња оружјем, усмјереним у стомак оштећеног, била реализована постављањем два захтјева од стране оптуженог, и то да се полицијски пункт обиђе, а након тога (и након приласка полицајаца), да оштећени напусти возило, када оптужени сједа на мјесто возача и нагло се удаљава са контролног пункта. Ради тога су неосновани приговори жалбе, којима се оспорава правилност чињеничних утврђења, тврдњом да, излазак оштећеног З.Г. из свог такси возила, у конкретним околностима, нема значај са аспекта постојања кривичног дјела

принуде (нити у основном облику из члана 141. став 1. КЗ РС), у чему жалба налази повреду Кривичног закона из одредбе члана 312. став 1. тачка а) ЗКП РС.

Чињенична утврђења побијане пресуде, у односу на кривично дјело неовлаштена производња и промет опојне дроге из члана 207. став 1. КЗ РС, супротно приговорима изнесеним у жалби, су потпуна и правилна. Првостепени суд није прихватио одбрану оптуженог, да је само држао опојну дрогу спид и „чувао је за неког човјека који је требао доћи из Њ.“, са образложењем да такве тврдње немају ни објективну подлогу у чињеницама, јер се оптужени, у релевантном периоду, налазио на издржавању казне затвора, па када се све то доведе у везу са исказом свједока Б.Ћ., који износи своја сазнања да се оптужени бавио продајом дроге (давао и њему на кориштење, у 3-4 наврата), онда нема сумње у правилност и ваљаност чињеничне основе овог дијела побијане пресуде.

Правилност чињеничних утврђења побијане пресуде, у односу на кривично дјела недозвољено држање оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. КЗ РС, супротно приговорима изнесеним у жалби, су потпуна и правилна. Неспорно је утврђено, на основу сагласних исказа свједока А.З. и Н.С. да је оптужени, из ватреног оружја - пиштоља непознате марке и калибра, испалио један хитац у њиховом правцу, а свједок Бењамин Ћостовић потврдио да је пиштољ оптужени имао код себе док су још били у возилу, на путу према стадиону. У вези са наведеним и поступањем оптуженог супротно одредби члана 29. и 30. Закона о оружју и муницији („Службени гласник Републике Српске“, број 26/16., са измјенама), дато је образложење у побијаној пресуди, ради чега је указивање жалбе на одредбу члана 28. цитираног бланкетног прописа (регулисано одбијање издавања оружног листа и одобрења за држање оружја), без основа. Слиједом наведеног, и у овом дијелу су неосновани жалбени приговори, којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде.

Овај суд је испитао побијану пресуду у погледу одлуке о кривичној санкцији, налазећи да је, у складу са одредбом члана 52. став 1. КЗ РС, правилно првостепени суд утврдио све околности које су од значаја за висину казне и о томе дао ваљано образложене разлоге у побијаној пресуди.

Утврђене казне затвора, и то за кривична дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, у трајању од 10 (десет) година, принуда из члана 141. став 2. у вези са ставом 1. КЗ РС, у трајању од 5 (пет) мјесеци, недозвољена производња и промет оружја или експлозивних материја из члана 361. став 4. КЗ РС, у трајању од 4 (четири) мјесеца и неовлаштена производња и промет опојних дрога из члана 207. став 1. КЗ РС, у трајању од 2 (двije) године, правилно су одмјерене у границама законом прописаним за та дјела, па је, правилном примјеном одредбе члана 56. став 2. тачка 3. КЗ РС, оптужени осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 12 (дванаест) година.

Са аспекта индивидуализације казне и утврђених отежавајућих околности, а посебно вишеструка осуђиваност оптуженог за истоврсна и друга кривична дјела (осуде у периоду од 2000. до 2017. године), по оцјени овог суда, не оправдава утврђивање мање казне затвора за дјела у стицају, па тиме ни изрицање мање јединствене казне затвора од оне коју је изрекао првостепени суд побијаном пресудом.

Изречена јединствена казна затвора од 12 (дванаест) година, потребна је мјера казне и у сразмјери са тежином дјела и степеном кривичне одговорности оптуженог, те представља потребну мјеру казне у циљу сврхе кажњавања, прописане одредбом члана 43. КЗ РС.

На основу одредбе члана 76. став 1. и 2. КЗ РС, оптуженом је изречена мјера безбједности обавезно лијечење од зависности. О томе су дати разлози у побијаној пресуди, кроз оцјену налаза вјештака др Ратка Ковачевића, који је детаљно изложен у оном дијелу у којем је дат опис психичког стања оптуженог у вријеме извршења дјела тешко убиство у покушају из члана 125. став 1. тачка 8. у вези са чланом 22. КЗ РС, узрокован дугогодишњим кориштењем опојних дрога, и да је због тог стања нужно наставити лијечење истог. Узимајући као основу наведени налаз вјештака, те у вези са тим, изрицањем мјере безбједности, супротно аргументима из жалбе, првостепени суд се опредјелио у погледу процјене опасности да ће, због те зависности, оптужени убудуће чинити кривична дјела. Слиједом наведеног, без основа су приговори жалбе, којима се, у овом дијелу, оспорава правилност и законитост побијане пресуде.

Нису основани аргументи из жалбе браниоца оптуженог, којима се оспорава правилност и законитост побијане пресуде у одлуци о трошковима кривичног поступка. Наиме, на основу одредбе члана 99. став. 1. у вези са чланом 96. став 2. тачке а), е) и ж) ЗКП РС, оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка, у укупном износу од 2.306,80, КМ, а који се, према разлозима пресуде односе на трошкове приступа свједока и вјештака, а односе се на раније трошкове у износу од 1.607,00 КМ, те трошкове приступа вјештака др Ратка Ковачевића (у поновљеном поступку), у износу у од 699,80 КМ, као и паушалне трошкове кривичног поступка у износу од 150,00 КМ. На овакав начин је одлука о трошковима кривичног поступка у довољној мјери образложена, и у складу је са чланом 2. Уредбе о накнади трошкова у кривичном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 17/14), ради чега су тврдње жалбе о почињеној битној повреди одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, а која подразумева потпуни изостанак разлога о одлучним чињеницама, без основа.

Како подаци кривичног поступка, не пружају поуздан основ за доношење одлуке о имовинскоправном захтјеву, правилно је првостепени суд, на основу одредбе члана 108. став 3. ЗКП РС, оштећене Н.С., А.З. и З.Г., са имовинскоправним захтјевом, упутио на парницу, и о томе су дати ваљани разлози у побијаној пресуди.

Обзиром да се, према наводима из жалбе, повреда члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, везује за битне повреде одредаба кривичног поступка и недостатке чињеничне основе побијане пресуде, то је овај суд, кроз оцјену неоснованости тих приговора, утврдио да нису основани приговори којима се истиче да је првостепени суд, доношењем побијане пресуде, повриједио право на слободу и сигурност оптуженог.

На основу наведеног и примјеном одредбе члана 327. ЗКП РС, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Записничар
Софија Рибих

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Биљана Аћих